

Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021 - 2030 -hanke (Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto ohjelma)**Strategiajohtaja Sirpa Lätti-Hyvönen
Strategia ja kehittäminen****Tausta**

Pohjois-Savon väestö on valtakunnallisesti tarkasteltuna maan sairain. Eri-tyisesti mielenterveyden ja päihteiden käytön osalta Pohjois-Savossa tilanne on huono. THL:n laatima väestön mielenterveysongelmia kuvaava mielenterveysindeksi on Pohjois-Savossa 161, maan keskiarvon ollessa 100. Lisäksi päihteiden käyttöön liittyvät ongelmat sekä päihdemyönteisyys ovat yleistyneet. Pohjois-Savon työikäisen väestön yleisin sairauspoissaolojen syy on mielenterveyssyyt. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo kehittämistyöllä halutaan muuttaa suunta yhdessä, painottaen ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä pitkäjänteisellä ja vaikuttavalla hankekokonaisuudella. Kehittämishjelmaa toteutetaan 10 vuoden aikajänteellä, ensimmäisen vaiheen ollessa kaksi vuotta. Tähän työhön otetaan mukaan ja tarvitaan kaikki Pohjois-Savon kunnat, 3. sektori, yritykset ja ennen kaikkea asukkaat. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-30 hanketta on valmisteltu esiselvityshankkeella, jota ovat rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto, Etelä-Savon ELY-keskus, Kuopion kaupunki ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Esiselvityshankkeessa on syksyn 2020 aikana kuultu Pohjois-Savon kuntia ja alan asiantuntijoita sekä pidetty yhteinen webinaari. Hankkeen valmistelua on ohjannut projektiryhmä.

Tavoitteet

Hyvällä mielellä - Pohjois-Savo (HYMIÖ) hankkeen kehittämistyön pääta-voitteena on Pohjois-Savon maakunnan asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja mielenterveyden vahvistaminen sekä päihteiden käytön vähentäminen. Muutosta mielenterveyden väestötason indikaattoreissa tavoitellaan kymmenen vuoden tähtäimellä. Painopiste on kuntien pysyvien rakenteiden kehittämisessä ja tukemisessa, verkostojen vahvistamisessa ja asukkaiden kanssa yhdessä tekemisessä.

Kehittämistyö alkaa 2021 kuntakartoituksella, jossa poikkihallinnollisessa yhteistyössä tarkastellaan, millä ennaltaehkäisevän toiminnan alueella kussakin kunnassa tarvitaan muutosta ja hankkeen tukea muutokseen. Hanke tarjoaa kunnille mielenterveysjohtamisosaamista, kaikille kuntalaisille mielenterveystaitoja ja -osaamista helposti saavutettavilla koulutuksilla. Monitasoinen ja -kanavainen viestintä on merkittävä muutoksen tukemisen työväline.

Keskeinen hankkeen tavoite on vahvistaa kuntien hyvinvointityötä ja tukea kuntien, 3. sektorin ja yritysten hyvinvointityötä kokonaisvaltaisesti. Asukkaat otetaan kehittämistyön suunnittelijoiksi, toimijoiksi ja kokemusasian-

tuntijoiksi kaikissa hankkeen vaiheissa. Hankkeen kohderyhmänä ovat työikäiset, 18-63 -vuotiaat ja erityisesti työelämän ulkopuolella olevat pohjoissavolaiset. Hankkeen toimenpiteet kohdentuvat lisäksi laajasti koko työikäiseen Pohjois-Savon väestöön. Tavoitteena on ennaltaehkäistä mielenterveyden ongelmia ja päihteiden käyttöä tukemalla mm. osallisuuden ja mielenterveyttä vahvistavien elintapojen toteutumista.

Hankkeen ensimmäisen vaiheen tuloksina tavoitellaan seuraavaa:

- Hankkeen toimijoiden ja asukkaiden yhteistyönä laadittu ja testattu toimintatapa, jolla toimintaa jatketaan seuraavien vuosien aikana.
- Eri alueiden ja kuntien haasteet on kartoitettu ja analysoitu tarkasti ja lähdetty puuttumaan niihin vaikuttavilla menetelmillä.
- Koulutuksilla on lisätty pohjoissavolaisten mielenterveystaitoja- ja osaamista sekä viestinnällä vahvistettu pohjoissavolaisten muutostyökykyä.
- Hankkeen aikana on koulutettu kuntien ja muiden organisaatioiden ammattilaisia mielenterveyden johtamisen osa- alueeseen.
- Hankkeen toteutuksessa on hyödynnetty 3. sektorin ja yritysten osallisuutta.
- Hankkeella saadaan aikaiseksi pysähtyminen ja toiminnan suuntaaminen oikeisiin, vaikuttaviin ja merkittäviin toimiin, joilla mielenterveyttä edistetään sekä päihteiden käyttöä saataisiin vähenemään Pohjois-Savossa vuosikymmenen aikana.
- Hankkeella on myös saatu vahvistettua kuntien, 3. sektorin ja yritysten omaa hyvinvointityötä.

Hallinnointi ja kustannukset

Hankkeen hallinnoinnista vastaa Kuopion kaupunki ja lisäksi Kuopion kaupungilla on päävastuu viestinnästä ja muutostyöstä kunnissa. Osatoteuttajina toimivat Itä-Suomen yliopisto, jonka vastuulla on tiedolla johtamisen ja vaikutusten arvioinnin kokonaisuus. Savonia ammattikorkeakoululla on hankkeessa roolia koulutusten ja elintapaohjauksessa ja Humanistisen ammattikorkeakoulun vastuulla on järjestöt ja osallisuuden teemat.

Hankkeen suunnitellut kokonaiskustannukset sen toteutusaikana (1.2.2021-31.1.2023) ovat 3.407.187 €, josta ESR ja valtion rahoitus kattaisi 2.720.795 € (80%), kuntien rahoitus 446.392 € (13%) ja muu julkinen rahoitus 240.000 € (7%).

Kuopion kaupungin (pää toteuttaja) toteuttaman hankekokonaisuuden suunnitellut kustannukset ovat yhteensä 2.207.187 €, josta kaupungin oman rahoituksen osuus 216.968 € (n.10%). Hankkeen kuntarahoitus ja kautuu hankkeeseen mukaan lähtevien kuntien väestöosuuden mukaisesti. Mikäli, joku kunta ei osallistu hankkeeseen, rahoitusosuus ei kasva muiden hankkeeseen osallistuvien kuntien osalta, vaan hankkeen kokonaisbudjetti pienenee. Hankkeen kustannukset koostuvat henkilöstökustannuksista (projektipäällikkö, projektikoordinaattori, projektisihteeri ja neljä muutostalmentajaa sekä kaksi viestintäasiantuntijaa) sekä ostopalveluista (viestintä, tapahtumat, ryhmätoiminnot, asiantuntijakustannukset).

Kuopion kaupungin toteuttaman hankekokonaisuuden suunnitellut kustannukset ja rahoitus:

Kuopion kaupunki (pää-toteuttaja)	2021	2022	Yhteensä
ESR- ja valtion rahoitus	781 577	979 218	1 760 795
Kuopion kaupunki	86 788	130 180	216 968
Muut kunnat	91 773	137 651	229 424
Yhteensä	960 138	1 247 049	2 207 187

Osatoteuttajien kustannusarviot (2021-2022):

Itä-Suomen yliopisto	500 000 €
Savonia ammattikorkeakoulu	500 000 €
Humanistinen ammattikorkeakoulu	200 000 €

Vaikutusten arviointi Liitteenä

Esitys

Kuopion kaupunki päättää hakea rahoitusta Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021 - 2030 -hankkeeseen Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmasta ja sitoutuu hankkeen omarahoitukseen, enintään 216 968 € vuosina 2021-23. Hankkeen rahoitukseen on varauduttu vuoden 2021 talousarviossa yleishallinnon kehittämisrahoituksessa. Mikäli hanke oleellisesti muuttuu, se tuodaan uudelleen kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Liitteet 7 730/2020 HYMIÖ-Kuopio-EURA2014 hakemus
8 730/2020 Vaikutusten ennakkoarviointi_Hyvällä_mielellä

Valmistelija
Sirpa Lätti-Hyvönen puh. +358 44 718 2132
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy strategiajohtajan esityksen.

Päätös

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

